

Vardagen i balans

Målgrupp: Årskurs 9

Förkunskaper: -

Matematik i denna sektion: Ekonomisk matematik, låneberäkning, Excel, vardagslivets matematik

Tidsanvändning: 4–5 · 45 min + presentationerna

Undervisningslokal: Eget klassrum

Målsättning:

- Att sköta om sin egen ekonomi
- Genomsnittslöner av olika professioner
- Excel
- Investering, beskattning och låneberäkning

Samarbete över läroämnesgränser:

- Samhällslära (investering, beskattning, lån)

Projektets gång:

1. En profession, en maka eller make och antalet av barn lottas ut åt varje elev. Paret skall sträva till att balansera sina inkomster och utgifter. Paret upprättar sin budget med hjälp av Excel. De söker genomsnittslönen av ifrågavarande professionerna på internet, väljer en bostadstyp som passar budgeten och funderar hur mycket vissa grundläggande funktioner kostar. T.ex. beskattning kan iakttas vid detta skede.
2. Åt paren utlottas ett investeringsmål som de skall fullfölja. Paret skall fundera hur de i sin rådande ekonomi kan nå sitt eventuella mål.
3. Varje par får ytterligare ett överraskningskort som inverkar på familjens ekonomi. Hur anpassas familjens ekonomi med förändringen?
4. Grupperna presenterar sin ekonomi till klassen.

Tips:

- I del 1 lönar det sig att behandla sparande och investering samt beskattning.
- I del 2 finns det å sin sida en möjlighet att bekanta sig med lån och olika räntor.
- Det lönar sig att reservera tid för gruppernas presentationer. Man kan t.ex. dra nytta av kamratbedömning. De andra grupperna kan få nyttig information av presentationerna angående bland annat beskattningen av arv eller lottovinst, olika professioners löner, renoveringskostnader...

Förslag för utvidgning:

Innehåll med anknytning till psykologi eller livsåskådningskunskap kan också tas med i projektet. Nu uppkommer det överraskningar som har inverkan endast på ekonomin, men överraskningarna kan utvidgas också till andra livsområden. Överraskningarna kan vara t.ex.:

- Ett av barnen hamnar i en svår olycka och hamnar beständigt i rullstol
- Eventuell skilsmässa
- Barnet blir mobbad eller avslöjas som mobbare
- Barnet blir fast för butiksstöld
- Makans/makens mammas svår minnessjukdom

Bilagor:

- Yrkeskort
- Barnkort
- Kort for investeringsmål
- Överraskningskort

Yrkeskorten:

Tandläkare	Kemist
Sjukskötare	Arbetslös
Studerande	Ingenjör (byggbransch)
Lärare (matematiska ämnen, högstadie)	Merkonom
Bagare-konditor	Verkstadsmechaniker
Automationsmontör	Barnträdgårdslärare
Frisör	Verkställande direktör (medelstort företag)
Journalist	Advokat
Kock	Arbetslös
Rörmontör	Industristädare
Bilförsäljare	Skådespelare
Diplomingenjör (automation)	Flygkapten

Barnkorten:

Inga barn
Inga barn
1 barn (3 år)
1 barn (7 år)
1 barn (2 år)
2 barn (8 år och 4 år)
2 barn (2 år och 3 år)
2 barn (10 år och 1 mån)
2 barn (12 år och 15 år)
3 barn (5 år, 6 år och 7 år)
5 barn (1 år, 3 år, 4 år, 4 år, 6 år)
10 barn (2 mån, 2 år, 2 år, 2 år, 4 år, 5 år, 7 år, 8 år, 9 år och 11 år)

Investeringsobjekt:

Köpa en egen (eventuellt ny) bostad
Köpa en egen (eventuellt ny) bostad
Köpa en egen (eventuellt ny) bostad
Semesterresa åt hela familjen
Bröllop
Den som får bättre lön börjar studera heltid (2 år)
Grunda ett företag
En stor renovering hemma
Ett barn (eller en vuxen) börjar en hobby i professionell serie (1450 e / 0,5 år)
Familjen köper en båt
Rörrenovering
Fasadrenovering

Överrasknings/surpriskorten:

Lottovinst (1 miljon)
Bostaden och löseendomen brinner ner
Den som får bättre lön blir arbetslös
Den som får mindre lön får ett nytt jobb var lönen är 1000 euro mer jämfört med det tidigare jobbet
Ni får 100 000 euro i arv (före skatten) av den andras far
Det förekommer mögel i bostaden och den sätts i användningsförbud
Vattenskada i bostaden
Den som får mindre lön hamnar i en nödvändig operation som kostar 32 000 euro i ett privat sjukhus
Vinst på frågesport: 2000 euro
Den som tjänar mindre får en bonus på 1500 euro på jobbet
Bilen risar ihop oreparerbart
Den som får bättre lön får sparken från jobbet på grund av oegentlighet och hamnar i fängelse för 3 månader

